

Priština 10/08/2005

Privremeno uputstvo I_02_2005 o principima proračuna tarifa i cena u sektoru centralnog grejanja na Kosovu za grejnu sezonu 2005/2006

POGLAVLJE 1 **Opšte odredbe**

Član 1.

U skladu sa Članom 18. Zakona br. 2004/8 o energetici, Članovima 15, 26 i 47 Zakona br. 2004/9 o energetsom regulatoru, Regulatorni ured za energiju (RUE) izdaje privremeno uputstvo o principima proračuna tarifa i cena u sektoru centralnog grejanja na Kosovu za grejnu sezonu 2005/2006 (“Uputstvo”).

Član 2. **Obim primene**

- 2.1 Ovo Uputstvo utvrđuje postupke i principe za podnošenje zahteva, obračun i odobravanje tarifa i cena grejanja u regulisanom sektoru centralnog grejanja za grejnu sezonu 2005/2006.
- 2.2 Termini korišteni u ovom Uputstvu imaju isto značenje kao i u Zakonu o energetsom regulatoru.

POGLAVLJE 2 **Postupak za podnošenje i usvajanje cena i tarifa**

Član 3. **Početak postupka**

Do 1. septembra 2005. godine, prema Aneksu br. 2 Privremenog uputstva I_01_2005 “o regulatornom izveštavanju preduzeća centralnog grejanja”, preduzeće centralnog grejanja mora da podnese Regulatornom uredu za energiju pisani zahtev za odobravanje tarifa i cena grejanja za grejnu sezonu 2005/2006.

Član 4. Verifikacija zahteva

- 4.1 Kada je zahtev u skladu sa odredbama ovog Uputstva, Regulatorni ured za energiju proverava sve podatke navedene u zahtevu i u pratećim prilogima i dokumentima.
- 4.2 Regulatorni ured za energiju može da na svoju sopstvenu inicijativu verifikuje navedene okolnosti i podatke, može da kontaktira preduzeća i da traži dodatna dokumenta ili informacije. Preduzeća centralnog grejanja moraju da dostave dokumenta i informacije Regulatornom uredu za energiju pre isteka krajnjih rokova iznetih u Članu 5.

Član 5. Formalna provera

- 5.1 U roku od petnaest (15) kalendarskih dana od dana prijema zahteva, Regulatorni ured za energiju proverava podneti zahtev, priloge i zahtevana dokumenta.
- 5.2 U slučaju neusklađenosti ili ako zahtevana dokumenta nisu priložena, Regulatorni ured za energiju o tome obaveštava podnosioca zahteva. Pisanim obaveštenjem poziva podnosioca zahteva da otkloni utvrđene nedostatke u roku od sedam (7) kalendarskih dana od dana kada je o tome obavešten.
- 5.3 U slučaju da podnosilac zahteva ne otkloni nedostatke u pogledu usklađenosti, priloga ili zahtevane dokumentacije u periodu propisanom u Članu 5.2, Regulatorni ured za energiju odbija zahtev i obaveštava podnosioca zahteva u pisanom obliku u roku od sedam (7) dana od dana iznetog u Članu 5.2.
- 5.4 Ako odbije zahtev na način propisan u Članu 5.3, Regulatorni ured za energiju izriče novčanu kaznu u skladu sa Članom 57. Zakona o energetskom regulatoru sve do ispunjenja zahteva propisanih u Članu 5.2, i donosi grejne tarife na osnovu postojećih informacija i svojih najboljih procena.

Član 6. Predlog tarifa i cena

- 6.1 U svom zahtevu preduzeće centralnog grejanja mora da podnese predlog za tarife i cene za grejnu sezonu, koja zvanično počinje 15. oktobra 2005. godine i završava se 15. aprila 2006. godine.
- 6.2 Predlog sadrži tarifu i cenu(e) za grejanje koje je isporučeno krajnjim potrošačima.

Član 7. Sadržaj zahteva

- 7.1 Zahtev za odobravanje cena i tarifa za grejanje mora da sadrži:

- a) naziv podnosioca zahteva, adresu sedišta, ime osobe za kontakt, potvrdu o registraciji poslovanja i poreski registracioni broj podnosioca zahteva;
- b) predlog i puno obrazloženje zahtevane tarife i cena (predlog mora da bude podnet pošto Regulatorni ured za energiju odluči o dozvoljenim prihodima preduzeća centralnog grejanja)
- c) zahtev mora da potpiše ovlašćeno lice koje predstavlja podnosioca zahteva.

7.2. Uz zahtev, podnosilac mora da podnese Regulatornom uredu za energiju sledeća dokumenta:

- a) godišnji finansijske izveštaje (izjavu o prihodu, bilans stanja i izjavu o toku gotovog novca) za prethodnu godinu uz priložen:
 - i. izveštaj revizora ako je godišnji finansijski izveštaj podnosioca zahteva bio predmet nezavisne finansijske kontrole;
- b) detaljan opis raspoloživih sredstava i/ili izvora finansiranja za obavljanje energetskih aktivnosti, kao i dokaz o raspoloživosti tih sredstava/izvora finansiranja;
- c) detaljne obračune, dokaz i obrazloženje za obračun svakog pojedinog elementa cena i tarifa u skladu sa zahtevima ovog Uputstva (detaljan obračun mora da bude podnet pošto Regulatorna kancelarija za energetiku odluči o dozvoljenim prihodima preduzeća centralnog grejanja);
- d) informaciju o procenjenom prihodu od prodaje grejanja krajnjim potrošačima, ukupne predviđene troškove proizvodnje, distribucije i snabdevanje toplotom, investicioni plan (ako ga ima) i predviđeni tok gotovog novca (predviđeni izveštaj o prihodima, predviđeni bilans stanja i predviđena izjava o toku gotovog novca), ukupne ugovorene grejne kapacitete i ukupnu očekivanu proizvodnju toplote u MWh – ova informacija treba da pokrije period od 15. oktobra 2005. godine do 15. oktobra 2006. godine; i
- e) spisak podnetih dokumenata.

7.3. Ako podnosilac zahteva namerava da sprovede dugoročni investicioni projekat, pored dokumenata iz Člana 7.2, mora da podnese:

- a) finansijski model za period trajanja projekta;
- b) opis važnih parametara finansijskog modela;
- c) potpisane sporazume koji regulišu sprovođenje projekta i cenovne principe (ako ih ima);
- d) potpuno obrazloženje razloga za tu investiciju.

Član 8. Određivanje dozvoljenih prihoda

- 8.1 Na osnovu informacija navedenih u zahtevu na način propisan u Članu 7. ovog Uputstva, Regulatorni ured za energiju obračunava i određuje dozvoljene prihode za preduzeće centralnog grejanja.
- 8.2 Regulatorni ured za energiju dostavlja u pisanom obliku preduzeću centralnog grejanja vrednost njegovih dozvoljenih prihoda za grejnu sezonu 2005/2006 u roku od 15 kalendarskih dana od dobijanja zahteva (deo zahteva koji sadrži informacije propisane Članom 7.2, tačke “a”, “b”, “d”).
- 8.3 Pri utvrđivanju dozvoljenih prihoda za grejnu sezonu 2005/2006, Regulatorni ured za energiju takođe razmatra usklađivanje važeće tarife (grejna sezona 2004/2005) i nove projektovane tarife (grejna sezona 2005/2006) tako da ekvivalentna stopa povraćaja za svaku sezonu bude ista (kako odobri Regulatorna kancelarija za energetiku). Usklađivanje se zasniva na razlici između projektovanih i stvarnih prihoda u prethodnoj grejnoj sezoni.

Član 9. Razmatranje i odobravanje tarifa i cena

- 9.1 Na osnovu utvrđenih dozvoljenih prihoda propisanih u Članu 8, preduzeće centralnog grejanja podnosi Regulatornom uredu za energiju predlog tarife zajedno sa detaljnim obračunima propisanim u Članu 7.1, tačka “b” i Članu 7.2, tačka “c”. Predlog tarife i detaljni obračuni moraju da budu podneti u roku od 15 kalendarskih dana posle prijema odluke o dozvoljenim prihodima.
- 9.2 Posle verifikacije i provere zahteva za tarifama i cenama, Regulatorni ured za energiju odlučuje na sledeći način:
 - a) odobrava tarife i cene onako kako ih je predložilo preduzeće centralnog grejanja; ili
 - b) odbija da odobri tarife i cene koje je predložilo preduzeće centralnog grejanja i umesto njih utvrđuje tarife i cene za grejnu sezonu 2005/2006, u skladu sa metodologijom pomenutom u Članovima 11. i 12.
- 9.3. Regulatorni ured za energiju odbija da odobri predložene tarife i cene kada one nisu u skladu sa principima obračuna tarifa propisanim u Članu 16 / Aneks 2 ovog Uputstva.
- 9.4. Odbijanje mora da bude obrazloženo u pisanom obliku i mora da bude objektivno, nediskriminatorno i propisno dokumentovano.
- 9.5. Odluka Regulatornog ureda za energiju u vezi tarifa i cena sadrži aneks sa analitičkim objašnjenjima procesa revizije i odobravanja, kao i obrazloženje te odluke.
- 9.6. Regulatorni ured za energiju donosi odluku u vezi sa zahtevom za odobravanje tarifa i cena u roku od 45 dana od dana prijema zahteva ili od dana otklanjanja nedostataka u zahtevu koja su bila razlog zbog kojih je zahtev odbijen. Odluka u pisanom obliku biva

dostavljena podnosiocu zahteva ili njegovom ovlašćenom predstavniku i biva objavljena (bez aneksa pomenutog u 9.5) na zvaničnoj internet stranici Regulatornog ureda za energiju.

Član 10. Predlog za promenu tarifa i cena

- 10.1 U toku grejne sezone 2005/2006, preduzeće centralnog grejanja ima pravo da predloži Regulatornom ureu za energiju promene odobrenih tarifa. Taj predlog mora da bude obrazložen i da sadrži sve podatke koji su potrebni da Regulatorni ured za energiju može da proceni predlog.
- 10.2 Predlog za promenu može da bude podnet u slučaju promena relevantnog zakonodavstva, promena unutar preduzeća centralnog grejanja koje utiču na troškove, ili značajnih promena cena goriva ili drugih razloga koji su van kontrole preduzeća centralnog grejanja.
- 10.3 Regulatorni ured za energiju razmatra, modifikuje ili odbija predlog u skladu sa postupkom propisanim u ovom Uputstvu.

POGLAVLJE 3 Tarifna metodologija

Član 11. Primenjena tarifna metodologija

- 11.1 U cilju formulisanja tarifa i cena za grejnu sezonu 2005/2006, primenjuje se metodologija Stope povraćaja (SP), (takozvana metodologija “dodatih troškova”). SP metodologija definiše dozvoljene troškove koji moraju da budu pokriveni i razuman profit koji može da zaradi preduzeće centralnog grejanja, koji se obračunava pomoću dozvoljene Stope povraćaja na Regulatornu imovinsku osnovu (RIO).
- 11.2 U skladu sa principima metodologije Stope povraćaja, preduzeće centralnog grejanja ima pravo na povraćaj svojih opravdanih troškova i Stope povraćaja na svoju Regulatornu imovinsku osnovu.

Član 12. Formulacija tarifne metodologije Stope povraćaja

- 12.1 Formulacija metodologije Stope povraćaja je zasnovana na ukupnim dozvoljenim prihodima koji se sastoje od operativnih troškova koji su “opravdani”, amortizacije i dozvoljenog povraćaja na Regulatornu imovinsku osnovu (RIO) preduzeća centralnog grejanja, koji mogu da obuhvate i trošak nove imovine. Ukupni dozvoljeni prihod se izračunava prema sledećoj formuli:

$$P = OT + \text{Amortizacija} + [SP \times (RIO - \text{Amortizacija})]$$

Gde je:

P	Ukupan dozvoljeni prihod;
OT	Dozvoljeni operativni troškovi;
SP	Stopa povraćaja koju je odobrila RUE;
RIO	Regulatorna imovinska osnova

12.2 Dozvoljeni operativni troškovi obuhvataju fiksni i varijabilni deo prema formuli:

$$OT = OT_F + OT_V$$

Gde je:

OT_F	Fiksni deo operativnih troškova;
OT_V	Varijabilni deo operativnih troškova

12.3 Amortizacija na investicije ima fiksni karakter i mora da bude u skladu sa Kosovskim računovodstvenim standardima (KRS) i Uredbom UNMIK-a 2002/3.

12.4 Dozvoljena Stopa povraćaja na Regulatornu imovinsku osnovu (RIO) umanjena za amortizaciju, daje dozvoljeni profit preduzeća centralnog grejanja i smatra se da predstavlja fiksnu komponentu. Formula je:

$$\text{Dozvoljeni profit} = SP \times [RIO - \text{Amortizacija}]$$

12.5 Obračun dozvoljene SP vrši se na osnovu ponderisane srednje cene kapitala (PSCK) iz koje se obračunava procenjeni povraćaj koji potražuju investitori u akcije u kontekstu modela procene kapitalne imovine (MPKI). U cilju informisanja i iz razloga doslednosti, formule pomoću kojih se određuje PSCK su prikazane u Aneksu 1 ovog Uputstva.

12.6 Regulatorni ured za energiju ima diskreciono pravo da utvrđuje dozvoljenu SP ili PSCK preduzeća centralnog grejanja.

12.7 Regulatorna imovinska osnova (RIO) predstavlja imovinu preduzeća za koju se smatra da će biti korišćena i korisna za javne potrebe. Novi troškovi kapitala mogu da budu uključeni u RIO, kada je to planirano i odobreno od strane Regulatornog ureda za energiju.

Član 13.

Obrazloženje za obračun tarifa

13.1 Tarife za grejnu sezonu 2005/2006 sadrže dva odvojena tipa tarifa:

- A. Tarifa za potrošače kod kojih se ne vrši merenje ("normativna tarifa"), koja je zasnovana na procenjenoj potrošnji toplote po kvadratnom metru. Ova tarifa se primenjuje na one potrošače koji su priključeni na tačke sabdevanje (podstanice) u kojima se još uvek ne vrši merenje utroška toplote; i

- B. Tarifa za potrošače kod kojih se vrši merenje utroška toplote, koja je zasnovana na stvarnom utrošku toplote merenom na tačku snabdevanja. Ova tarifa se primenjuje na one potrošače koji su povezani na tačke snabdevanja (podstanice) u kojima se vrši merenje utroška toplote i može da se primeni odgovarajuće fakturisanje.
- 13.2 Tarifu pomenutu u Članu 13.1, tačka B, predlaže preduzeće centralnog grejanja svakom potrošaču kod kojeg se vrši očitavanje utroška toplote i ona stupa na snagu pošto je u pisanom obliku prihvati potrošač.
- 13.3 Svi tipovi tarifa sadrže dve komponente:
- fiksnu komponentu koja se odnosi na ugovoreni grejni kapacitet – izražava se u $[\text{€}/\text{m}^2]$ za potrošače kod kojih se ne vrši očitavanje utroška toplote, i u $[\text{€} / \text{kW}]$ za potrošače kod kojih se vrši očitavanje utroška toplote; i
 - varijabilnu komponentu koja se odnosi na toplotu isporučenu potrošačima – izražava se u $[\text{€} / \text{m}^2]$ za potrošače kod kojih se ne vrši očitavanje utroška toplote, i u $[\text{€} / \text{kW}]$ za potrošače kod kojih se vrši očitavanje utroška toplote
- 13.4 Fiksna komponenta tarife proračunava se na osnovu fiksne komponente dozvoljenih prihoda.
- 13.5 Varijabilna komponenta tarife proračunava se na osnovu varijabilne komponente dozvoljenih prihoda.

Član 14.

Podela potrošača u tarifne grupe

- 14.1 Podela potrošača u nekoliko tarifnih grupa može da bude izvršena samo ako je opravdana razlikom u troškovima koje preduzeće centralnog grejanja ima pri isporučivanju grejanja tim potrošačima, i to u skladu sa sledećim kriterijumima:
- izvori proizvodnje toplote koji napajaju mrežu centralnog grejanja;
 - distribuirana toplota mreže centralnog grejanja;
 - mesto i vrsta prostorija potrošača u kojima se isporučuje toplota i odgovarajući obim napajanja; i
 - zahtevi potrošača u vezi sa pouzdanošću i kontinuitetom snabdevanja toplotom.

Član 15.

Definicija i raspodela dozvoljenih prihoda

- 15.1 Dozvoljeni prihodi propisani u Članu 12.1 predstavljaju osnov za obračun grejnih tarifa i cena.
- 15.2 Prema karakteristikama sastavnih činilaca, dozvoljeni prihodi se sastoje od fiksne i varijabilne komponente, a formulišu se na sledeći način:

$$P = P_F + P_V$$

- 15.3 Dozvoljeni operativni troškovi predstavljaju ukupne predviđene opravdane godišnje troškove koje preduzeće ima pravo da pokrije, a oni obuhvataju:
- troškove primarnih energenata (gorivo),
 - troškove potrošene energije (električna energija),
 - troškove prerade potrošene vode,
 - personalne troškove (plate i penzijski doprinosi i drugi porezi koje kompanija mora da plati,
 - troškove popravki i održavanja sistema,
 - ostale troškove koji su direktno povezani sa aktivnostima centralnog grejanja, kao što su nabavka raznih spoljnih usluga od spoljnih izvođača, itd, i
 - opravdane vanredne troškove.
- 15.4 Dozvoljeni operativni troškovi ne obuhvataju:
- Subvencije,
 - troškove koje su odbili poreski organi,
 - troškove izdvajanja i oslobađanja rezervi,
 - troškove iznajmljivanja stavki koje nisu zavedene u računovodstvenim knjigama, i
 - finansijske i druge vanredne troškove.
- 15.5 U skladu sa Članom 12.2, dozvoljene operativne troškove čine fiksni i varijabilni deo ($OT = OT_F + OT_V$); podelu operativnih troškova na fiksne i varijabilne vrši preduzeće centralnog grejanja u skladu sa Kosovskim računovodstvenim standardima.
- 15.6 Za obračun tarifa, OT_F i OT_V trebaju da budu dodeljeni P_F and P_V .
- 15.7 U skladu sa Članom 12.3, amortizacija se proračunava na Regulatornu imovinsku osnovu i uzima se da je to fiksna komponenta.
- 15.8 Za proračun tarifa, amortizacija na godišnjem nivou se dodeljuje fiksnom delu dozvoljenih prihoda (P_F).
- 15.9 U skladu sa Članom 12.4, povraćaj na imovinsku osnovu predstavlja dozvoljeni profit, a uzima se da je on fiksna komponenta.
- 15.10 Za obračun tarifa dozvoljeni profit se dodeljuje fiksnom delu dozvoljenih prihoda (P_F).
- 15.11 Kao posledica toga, fiksna i varijabilna komponenta dozvoljenih prihoda formulišu se na sledeći način:
- fiksna komponenta dozvoljenih prihoda (P_F) sastoji se od fiksnog dela dozvoljenih operativnih troškova, amortizacije i dozvoljenog profita i iskazuje se formulom:

$$P_F = OT_F + \text{Amortizacija} + [SP \times (RIO - \text{Amortizacija})]$$

- b) varijabilna komponenta dozvoljenih prihoda (R_v) sastoji se od varijabilnog dela dozvoljenih operativnih troškova:

$$P_v = OT_v.$$

Član 16.

Detalji o obračunu tarifa

Detalji o obračunu tarifa su predstavljeni u Aneksu 2 ovog Uputstva.

Član 17.

Cene za potrošače i fakturisanje

- 17.1 Računi koje preduzeće centralnog grejanja dostavlja potrošačima priključenim na grejnu distributivnu mrežu dostavljaju se mesečno u toku šest meseci trajanja grejne sezone.
- 17.2 Svaki račun mora da prikazuje ukupnu cenu na sledeći način:
- A. Za potrošače kod kojih se ne meri utrošena količina toplote:
- a) mesečnu stopu plaćanja za ugovoreni toplotni kapacitet (fiksna komponenta), koja je obračunata kao mesečna fiksna tarifa po kvadratnom metru izražena u [$\text{€}/\text{m}^2$] pomnožena sa grejnom površinom potrošača izraženom u [m^2]; i
 - b) mesečnu stopu plaćanja za isporučenu toplotu (varijabilna komponenta) koja se naplaćuje svakog meseca u toku isporučivanja toplote, a koja je obračunata kao mesečna varijabilna tarifa po kvadratnom metru izražena u [$\text{€}/\text{m}^2$] pomnožena sa grejnom površinom potrošača izraženom u [m^2].
- B. Za potrošače kod kojih se meri utrošena toplota:
- a) mesečnu stopu plaćanja za ugovoreni toplotni kapacitet (fiksna komponenta), koja je obračunata kao ugovoreni kapacitet meren u [kW], pomnožen sa mesečnom tarifom ugovorenog toplotnog kapaciteta izraženom u [$\text{€}/\text{kW}$]; i
 - b) mesečnu stopu plaćanja za isporučenu toplotu (varijabilna komponenta) koja se naplaćuje svakog meseca u toku isporučivanja toplote, a koja je obračunata kao izmerena isporučena toplota izražena u [kWh], pomnožena sa tarifom za isporučenu toplotu izraženom u [$\text{€}/\text{kWh}$].

POGLAVLJE 4

Završne odredbe

Član 18.

Provere

- 18.1 Regulatorni ured za energiju sprovodi redovne provere u cilju:
- a) procene podnetih i procenjenih finansijskih informacija koje je podnelo preduzeće centralnog grejanja;
 - b) verifikacije stvarnih troškova u toku regulatornog perioda u skladu sa postojećim zakonodavstvom o finansijama i računovodstvu (Kosovski računovodstveni standardi);
 - c) utvrđivanja prihoda u toku tekuće grejne sezone.

Član 19.

Jezik i stupanje na snagu

- 19.1. Zahtevi i sva dokumenta koja se podnose Regulatornoj kancelariji za energetiku moraju da budu napisani na jednom od jezika koji su u zvaničnoj upotrebi na Kosovu.
- 19.2. Ovo Uputstvo stupa na snagu posle objavljivanja na zvaničnoj internet stranici Regulatorne kancelarije za energetiku.

U ime RUE
Dr. Nick F. Frydas
Predsedavajući Odbora